

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4407,

faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2022-

Kopija

Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai

AB „Klaipėdos nafta“

DĖL KLAIPĖDOS SUSKYSTINTŲ GAMTINIŲ DUJŲ TERMINALO LAIVO-SAUGYKLOS „INDEPENDENCE“ REGISTRAVIMO LIETUVOJE

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija teikia informaciją Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimui dėl Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų terminalo laivo-saugyklos „Independence“ registravimo Lietuvoje. Šis klausimas aptartas 2022 m. gegužės 3 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime.

Siūlomo sprendimo kontekstas. Lietuvos Respublikos suskystintų gamtinių dujų įstatymas numato pareigą suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalo operatoriui nuosavybės teise įsigyti ir valdyti SGD laivą-saugyklą ne vėliau kaip iki 2024 m. gruodžio 31 d. pasirenkant ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą. Tuo tikslu SGD terminalo operatorius priėmė sprendimą organizuoti viešą tarptautinį konkursą turimos SGD laivo-saugyklos „Independence“ išpirkimo opcijos konkurencingumui patikrinti. Atsižvelgiant į rinkos indikacijas, gautas iš konsultantų, ir atlikus tarptautinį pirkimo konkursą ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu pripažintas SGD laivas-saugykla „Independence“, šiam sprendimui pritarta 2022 m. vasario 25 d. AB „Klaipėdos nafta“ visuotiniame akcininkų susirinkime¹. Priėmus sprendimą dėl SGD laivo-saugyklos įsigijimo, būtina priimti sprendimą dėl SGD laivo-saugyklos registracijos pasirenkamos šalies laivų registre. Šiuo metu SGD laivas-saugykla „Independence“ priklauso Norvegijos laivybos įmonei Høegh LNG ir yra registruotas Singapūro laivų registre bei plaukioja su šios šalies vėliava. Buvo įvertintos kelios galimos alternatyvos, tačiau galutiniame etape svarstyta tarp Maršalo salų, kurių laivų registre yra registruota daugiausia SGD laivų-saugyklų, Singapūro, kurio laivų registre yra registruotas dabartinis SGD laivas-saugykla „Independence“, ir Lietuvos Respublikos jūrų laivų registro.

Siūlomo sprendimo esmė. SGD laivas-saugykla „Independence“ dėl savo strateginės reikšmės yra tapęs vienu iš Lietuvos energetinio saugumo ir energetinės nepriklausomybės simboliu. Energetikos ministerija ir AB „Klaipėdos nafta“ siūlo jog, perimant SGD laivo-saugyklos „Independence“ valdymą nuosavybės teise, šis laivas būtų registruotas Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre ir SGD laivui-saugyklai „Independence“ būtų suteikta Lietuvos Respublikos vėliava. Iki SGD laivo-saugyklos eksploatacijos ir techninės priežiūros paslaugos

¹ <https://enmin.lrv.lt/lt/naujienos/independence-liko-lietuvoje-ir-po-2024-metu>

pirkimo konkurso pradžios (2022 m. III ketv. pab.) reikalingas aiškumas ar Lietuvoje iki 2023 m. pabaigos bus priimti ir įsigalios reikalingi įstatyminio ir poįstatyminio lygmens teisės aktų pakeitimai tam, kad būtų sudarytos tinkamos sąlygos SGD laivo-saugyklos registravimui Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre. Siekiant šio tikslo patobulintas teisinis reguliavimas (įstatyminio ir poįstatyminio lygmens) turėtų įsigaliooti ne vėliau kaip iki 2024 m. sausio mėn., kuomet bus pradedama formuoti SGD laivo-saugyklos „Independence“ įgula.

Reikalingi teisės aktų pokyčiai. Iki šiol Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre registruojami tipiniai laivai buvo nepavojingus krovinius vežantys laivai. Iki šiol Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre nebuvo registruotas nei vienas SGD dujovežis ir (ar) SGD laivas-saugykla su išdujinimo įrenginiu. Nepaisant to, visi reikiami tarptautiniai reglamentai, konvencijos, kodeksai bei standartai, susiję su pavojingų, įskaitant ir SGD krovinių saugia krova, saugojimu bei pervežimu yra ratifikuoti Lietuvoje ir jų reikalavimų yra privalu laikytis. Lietuvoje yra tikslinga peržiūrėti registruotiems laivams, jų įguloms taikomus reikalavimus, kadangi dėl SGD laivų-saugyklų darbo specifikos ir keliamų reikalavimų įgulos narių kompetencijai, dabartinis reguliavimas itin apriboja (iš esmės eliminuoja) galimybę pasirinkti reikiamos kompetencijos ir stažo įgulos narius.

Preliminariu vertinimu, siekiant aukščiau minėto tikslo, Lietuvoje reikėtų atlikti dviejų įstatymų pakeitimus – Lietuvos Respublikos saugios laivybos įstatymo ir Lietuvos Respublikos prekybinės laivybos įstatymo. Š. m. gegužės 3 d. vykusiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės tarpinstituciniame pasitarime Susisiekimo ministerija informavo, kad šių įstatymų pakeitimo projektai yra rengiami svarstymui 2022 m. Lietuvos Respublikos Seimo rudens sesijoje ir šiame pakete galėtų būti sprendžiami Klaipėdos suskystintų gamtinių dujų terminalo laivo-saugyklos „Independence“ registravimui Lietuvoje aktualūs klausimai.

Energetikos ministerijos ir AB „Klaipėdos naftos“ nuomone, teisinio reguliavimo pakeitimai galėtų apsiriboti išimtimis, skirtomis SGD laivo-saugyklos tipo laivui. Tokiu būdu teisinio reguliavimo pakeitimai turėtų nežymų poveikį Lietuvos jūrininkų darbo teisei, ekonominiams ir socialiniams interesams.

AB „Klaipėdos nafta“ nurodė šiuos esminius nacionalinio teisinio reguliavimo trūkumus, kuriuos būtų reikalinga įvertinti įstatymų projektų rengimo procese:

1) *Teisė tik Lietuvoje registruotoms įmonėms teikti prašymą būti įvertintoms dėl saugaus ir patikimo laivo eksploatavimo bei būti pripažintomis laivybos įmonėmis Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre, t. y. išduodamas saugios laivybos valdymo sistemos sertifikatas.* Tinkama praktika būtų įvertinti ir pripažinti Europos Sąjungoje (toliau – ES), Europos ekonominėje erdvėje (toliau – EEE) bei Jungtinėje Karalystėje registruotas įmonės, kaip saugias ir patikimas laivybos įmonės teikti laivo eksploatavimo paslaugas laivams registruotiems Lietuvos Respublikos jūrų laivų registre.

2) *Pareiga kapitonui ir (ar) kapitono padėjėjui mokėti lietuvių kalbą yra laikytina pertekliniu reikalavimu, ypač atsižvelgiant į SGD rinkos specifiką ir siaurą lietuvių jūrininkų patirtį šioje srityje* (lietuvių kalbos mokėjimo reikalavimas pagrįstas komunikavimu su Klaipėdos valstybinio jūrų uosto kapitonu, locmanais laivams įplaukiant ir išplaukiant iš uosto).

3) *Reikalavimai, nustatantys jog ne mažiau nei 50 proc. įgulos narių, įskaitant ir kapitoną, būtų ES ir EEE piliečiai.* Šis reikalavimas didina kaštus bei apriboja laivo valdytojo pasirinkimą tarp kompetentingų bei patyrusių jūrininkų. Atsižvelgiant į susidariusią geopolitinę situaciją bei augančią SGD terminalų bei SGD dujovežių paklausą, atitinkamai konkurencinė kova augs ir tarp jūrininkų, kas artimiausiu metu gali lemti jų pasiūlos trūkumą. Šiuo atveju svarbu sukomplektuoti įgulą iš patyrusių jūrininkų neatsižvelgiant į jų pilietybę (su sąlyga, kad tai nėra piliečiai iš valstybių, kurios pagal Nacionalinio saugumo strategiją kelia grėsmę Lietuvos

nacionaliniam saugumui ir nacionalinio saugumo interesų užtikrinimui), visais atvejais paliekant teisę bei pareigą Lietuvos transporto saugos administracijai pripažinti jūrininkų ir įgulos narių kvalifikaciją kaip tinkamą.

4) Procedūriniai laivybos įmonės ar įgulos narių pripažinimo bei suderinimo klausimai.

Energetikos ministerijos vertinimu, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerija, bendradarbiaudama su AB „Klaipėdos nafta“, galėtų iki 2022 m. rugsėjo 30 d. įvertinti esamą laivų, plaukiojančių su Lietuvos Respublikos vėliava, teisinį reguliavimą ir pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei teisės aktų pakeitimų projektus, sudarysiančius tinkamas sąlygas suskystintų gamtinių dujų terminalo laivo-saugyklos „Independence“ registravimui Lietuvoje. AB „Klaipėdos nafta“ jau yra atlikusi išsamią reikalingų teisinio reguliavimo pokyčių analizę ir yra pasiruošusi visapusiškai bendradarbiauti su Susisiekimo ministerija ir kitomis institucijomis rengiant reikalingus teisės aktų pakeitimus.

PRIDEDAMA:

1. AB „Klaipėdos nafta“ pristatymas „SGD ilgalaikis projektas. FSRU šalies vėliavos pasirinkimas“, 10 lapų.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokolinio sprendimo projektas, 1 lapas.

Energetikos viceministrė

Inga Žilienė

Karolis Švaikauskas, tel. 8 670 39 352, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt